

UUTISRUUTU

Toim. Ville Hänninen

Manganumeron kunniaksi todettakoon aluksi, että syksyllä ilmestyy suomeksi kiintoisa sarjakuvatietokirja. Otava julkaisee syksyllä tässä numerossa arvostellun Paul Gravettin Manga — 60 Years of Japanese Comicsin. Japanilainen sarjakuva saa syksyllä muutenkin runsaasti huomiota mangaan historiaa ja nykypäivää sekä japanilaista nykytaidetta esittelevän näyttelyn ansiosta. Näyttely aukeaa Tennispalatsissa syyskuussa.

Suomalainen sarjakuva on näkynyt kevään aikana poikkeuksellisen laajasti Euroopassa. Luzernin Fumetto-festivaali esitteli huhtikuussa 11 piirtäjää yhteisnäyttelyssä. Lissabonin sarjakuvafestivaali on puolestaan ottanut Suomen tämänvuotiseksi teema-maakseen, ja toukokuun puolivälissä järjestettävässä tapahtumassa esitellään kymmenkunta piirtäjää. Lisäksi Reykjavíkissa ollessa sarjakuvanäyttelyssä oli esillä Matti Hagelbergin, Katja Tukiaisen ja Kati Kovácsin sarjakuvia.

Sekä Luzernin että Lissabonin festivaalit ovat Euroopassa arvostettuja. Niitä tärkeimpinä voi pitää vain Angoulêmen sekä kenties Berliinin ja Haarlemin sarjakuva-

festivaaleja. Myös Haarleemiin suunnitellaan suomalaisen sarjakuvan näyttelyä, ensi vuodeksi.

- Suomalaista sarjakuvaa on näkynyt Sveitsissä jo vuosia. Strapazin-lehti on julkaissut yksittäisiä tarinoita sekä Marko Turusen pohja-albumin saksaksi. Muutamat tekijät ovat käyneet tapahtumassa osana näyttelyä tai yksityishenkilöinä. Niinpä Fumetton johtaja Sabine Witkowski pyysi minua toteuttamaan heille näyttelyn, kertoo Luzernin-näyttelyn kuraattori Outi Vanamo.

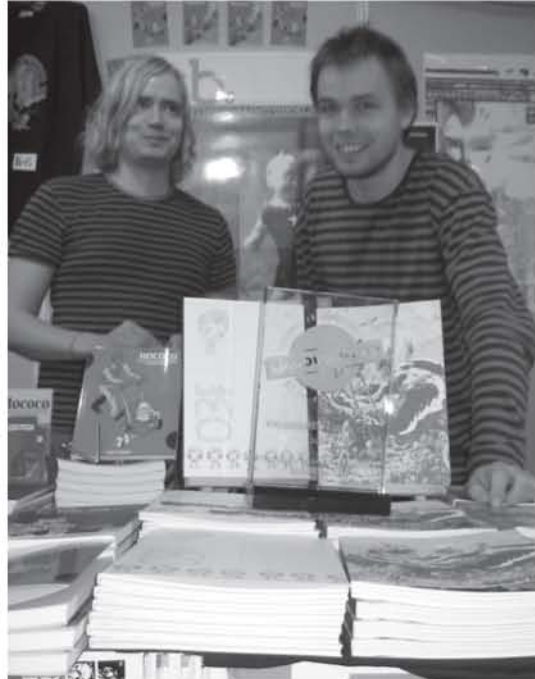
- Strapazin ja Fumetto keskittyvät sen tyyppiseen sarjakuvaan, joka painottaa visuaalisia arvoja. Suomessa on tällä hetkellä iso joukko tekijöitä, jotka ovat niin korkeatasoisia ja graafisesti näyttäviä, että heidän varaansa voi rakentaa yhteisnäyttelyn, hän jatkaa.

Lissabonin-näyttelyn on kuratoinut portugalilainen Marcos Farrajota. Näyttelyitä yhdistää tekijäkaarti. Kansainvälisesti kiinnostavimmat tekijät näyttävät olevan 1970-luvulla syntyneitä sukupolvea.

Suomalaisten piirtäjien etevyys on tunnustettu muutenkin kuin näyttelyin. Laikku03 ja Glömp 6 palkittiin tammikuun lopussa Angoulêmen sarjakuvafestivaaleilla parhaan vaihtoehtosarjakuvan palkinnolla. Aseman Laikku 03 ja Glömp 6 jakoivat ylittäen voiton. Aiemmin fanzine-palkintona tunnetun pystin ovat viime vuosina pokanneet muun muassa Strïpburger ja englantilainen Sturgeon White Moss. Tänä vuonna kilpailuun osallistui 45 lehteä eri puolilta maailmaa.

Angoulêmen festivaalin muut palkinnot osoittivat, kuinka 200 000 kävijää vuosittain keräävä tapahtuma on kansainvälistynyt vuosi vuodelta, kuten ranskalaiset sarjakuvamarkkinatkin. Vuoden 2004 parhaana albumina palkittiin Marjane Satrapin Poulet aux prunes (L'Association). Parhaasta piirroksesta palkittiin Jiro Taniguchin Le Sommet des dieux, parhaasta käsikirjoituksesta Ralf Königin Comme les lapins (juuri suomennettu Kuin kanit konsanaan) ja esikoisalbumista Alex Robinsonin De Mal en pis (engl. Box Office Poison).

Grand Prix -palkinnon elämäntyöstä pokkasi Suomessa heikosti tunnettu Georges Wolinski. Tunisiassa 1934 syntyneeltä ranskalaiselta on suomennettu vain yksi albumi, Paulette (Tamm, 1975). Hänen merkityksensä ranskalaiseen sarjakuvaan on kuitenkin huomattava muun muassa hänen toimittamiensa Harakiri- ja Charlie Mensuel

Aseman Laikku 3 ja Glömp 6 jakoivat Angoulêmen parhaan vaihtoehtosarjakuvan palkinnon.

-lehtien kautta. Jälkimmäisessä Wolinski esitteli monia ulkomaisia mestareita kuten Muñoz & Sampayon ranskalaisille. Wolinskin omia, usein pikkutuhmasti ja/tai vasemmistolaisesti värittyneitä sarja- ja pilakuvia näkee nykyisin mm. Libérationissa, Charlie Hebdoissa ja L'Echo des Savanesissa.

Glömp 6 voitti Angoulêmen lisäksi palkinnon huhtikuun alun SPX-tapahtumassa Tukholman Serieteketissä. Antologian 6. numero voitti pohjoismaisen pienlehtikilpailun.

Ville Tietäväisen Linnut ja meret on ilmestynyt ranskaksi kuten Sarjainfo 3/04 jo ennakoikin. Delcourtin maaliskuussa julkaissama albumi on nimeltään Des oiseaux, des mers.

Ranskaksi on julkaistu myös Marko Turusen uusin albumi, Kuolema kulkee kinteillä. La mort rôde icin on julkaissut taidesarjakuvakustantamo Frémok. Se käänsi myös Turusen esikoisen, Rakkautta viimeisellä silmäyksellä (L'amour au dernier regard).

Ja ei tässä kaikki. Amanda Vähämäki voitti huhtikuun lopussa Luzernin Fumetto-sarjakuvafestivaalin kansainvälisen kilpailun. Tamperelainen, Bolognan kuvataideakateмиassa viimeistä vuotta opiskeleva Vähämäki (s. 1981) on tähän mennessä tehnyt vain jokusen omakustannesarjakuvalehden italiaksi. Hän kuuluu nuorten italialaisten piirtäjien taiteilijaryhmään nimeltä Canicola. Suomeksi häntä ei ole julkaistu.

Suomalainen on voittanut Fumetton

KONTTINEN: KEKKONEN VOITTA AINA!

Matti Hagelberg pokkasi kaksi Kultahuippua, mikä innoitti Markkinointiin & mainontaan sarjakuvaa piirtävän Hannu Konttisen hauskaan pastissiin.

sarjakuvakilpailun kerran aikaisemmin. Marko Turunen pokkasi palkinnon vuonna 2003.

Sarjakuva-albumeille on jaettu ensi kertaa vähälevikkisen kirjallisuuden ostotukea. Kuvittajien ja sarjakuvantekijöiden kirjastoapurahalautekunta Valtion kirjallisuustoimikunnalle, että vähälevikkisen kirjallisuuden ostotukea myönnetään jälkikäteen seuraaville vuonna 2004 ilmestyneille sarjakuvateoksille: **Matti Hagelberg:** *Kekkonen*, **Joe Sacco:** *Palestiina*, **Marjane Satrapi:** *Persepolis*, **Timo Mäkelä:** *Rooma*, **Marko Turunen:** *Kuolema kulkee kintereillä*, **Laikken 03**, **Laikken 04**, **Philippe Dupuy - Charles Berberian:** *Naiset ja lapset ensin*, **Joann Sfar:** *Pikku Vampyyri*, **Veikko Savolainen:** *Joonas*, **J. Tilsa:** *Zoppaa ja Zärvintä*, **Kati Kovács:** *Josef Vimmatun tarina*, **Lewis Trondheim:** *Minä Lewis Trondheim ja Blacktown*, **Christophe Blain:** *Maalari ja merirosvo 1: Amerikkaan*.

Kirjastoapurahaa saivat sarjakuvantekijöistä **Petri Hiltunen** (2 000 e), **Ilpo**

Koskela (näyttelytyöryhmä, 2 000 e), **Mika Lietzen** (2 500 e), **Hannu Lukkarinen** (2 500 e), **Tommi Musturi** (2 000 e), **Timo Mäkelä** (4 000 e), **Heikki Paakkanen** (3 000 e), **Tiina Paju** (2 500e), **Ville Pynönen** (3 000 e), **Ville Tietäväinen** (6 000 e) ja **Jussi "Juba" Tuomola** (4 000 e) sekä **Marko Turunen** (3 000 e)

Suomen Kulttuurirahastolta puolestaan on saanut apurahan **Katja Tukiainen** (16 000 e), joka tekee parhaillaan uutta sarjakuva-albumia.

Matti Hagelbergin Kekkonen on saanut kiitosta ulkoasustaan. Albumi sai kaksi Grafian Kultahuippu-palkintoa huhtikuussa, julkaisugrafiikan sekä kuvan ja kuvituksen sarjassa. Palkintoperustelut ovat luku sinänsä: "Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen." Yksimielisyyttä oli ällistyttävää. Tämäkin Kekkonen valittiin ilman äänestystä. Kun tehdään kirja monumentista, on teoksenkin oltava monumentti."

Apropos Hagelberg. Hän on alkanut sovittaa Marsin mestarilaulajat -oopperansa librettoa sarjakuvaksi. Piirtäjänä Hagelbergillä on Hans Nissen. Libretosta on tarkoitus syntyä parikymmensivuinen albumi. Kaksi sivua on jo ilmestynyt Parnasso-lehdessä. Valitettavasti kuitenkin lehden päätoimittaja Juhana Rossi siirtyi Helsingin Sanomiin sen jälkeen, joten sarjan jatkosta ei ole vielä tietoa.

Karjalainen-lehti on alkanut julkaista paikallisia sarjakuvantekijöitä yhteistyössä Joensuun sarjakuvaseuran kanssa. Maaliskuussa käyntiin pyörähtäneessä hankkeessa julkaistaan kuutta maakunnan tekijää, joukossa niin aloittelevia kuin aiemminkin sarjakuvia tehneitä piirtäjiä. Kukin piirtäjä saa paistatella parrasvaloissa kuukauden ajan, Ilta-Sanomien Kuukauden kotimaisesta omaksuttuun tapaan.

Terho Ovaska jäi maaliskuussa eläkkeelle Helsingin Sanomien pilapiirtäjän pestistä. Hänen tilalleen tuli lehdessä jo aiemmin

Sanomalehti Karjalaisen "kuukauden Karjalainen". Krapula -strippiä piirtää Ismo Lampi.

piirtäjänä toiminut Risto Karlsson. HS julkaisi "juhlan kunniaksi" Ovaskalta pilapiirroksien Parhaat Terhot, pilapiirroksia 1991-2005.

Terho teki Helsingin Sanomien pilapiirroksen neljässä viikossa vuodesta 1991 lähtien. HS:iin hänet kaapattiin Uudesta Suomesta, kun lehden uusi päätoimittaja Janne Virkkunen päätti ajan kävelleen Kari Suomalaisen arvomaailman ohi. Terholta ei taantumuksellisia kannanottoja nähty, vaan hän on ollut pilapiirtäjänä varovaista sorttia.

Suomen lehtimarkkinat tuntuvat ottavan vastaan koko lailla loputtomasti uusia Disney-tuotteita. Viimeisin uutuus Aku-faneille ovat Aku Ankan Satasivuiset - ja 50 kummallista kommellusta -albumit. Satasivuiset keskittyvät muuten parhaiden italialaisten nykytekijöiden tarinoihin. Italian oma Disney-sarjakuvien tuotantohan alkoi jo 1930-luvulla, ja puhtaasti italialaista alkuperää olevia hahmoja löytyy melkoinen joukko, tunnetuimpina Taikaviitan ja Riitta Hanhen kaltaiset hahmot. Kolmesti vuodessa ilmestyvän sarjan ensimmäisessä osassa on merirosvotarinoita mm. Giorgio Cavazzanolta.

Myös Monster Allergy ja Iinekset ilmestyvät tästedes albumeina, eivät lehtikoossa.

Casterman-kustantamo hakee Hugo Pratin legendaariselle Corto Malteselle uutta piirtäjää. Vahva ehdokas mestarin työn jatkajaksi on tällä hetkellä sveitsiläinen Wazem (s. 1970). Hän on juuri piirtänyt albumin, joka jatkaa Pratin Aavikon skorpionit -sarjaa. Le chemin de fièvres -albumista ilmenee, että Wazem teikkaita omia sarjakuvia tehnyt luonteeltaan hallitseva myös kopioinnin jalon taidon. Hän jäljittelee melko luontevasti Pratin hahmoja ja maisemia.

Jotain kiusallista koko projektissa silti on:

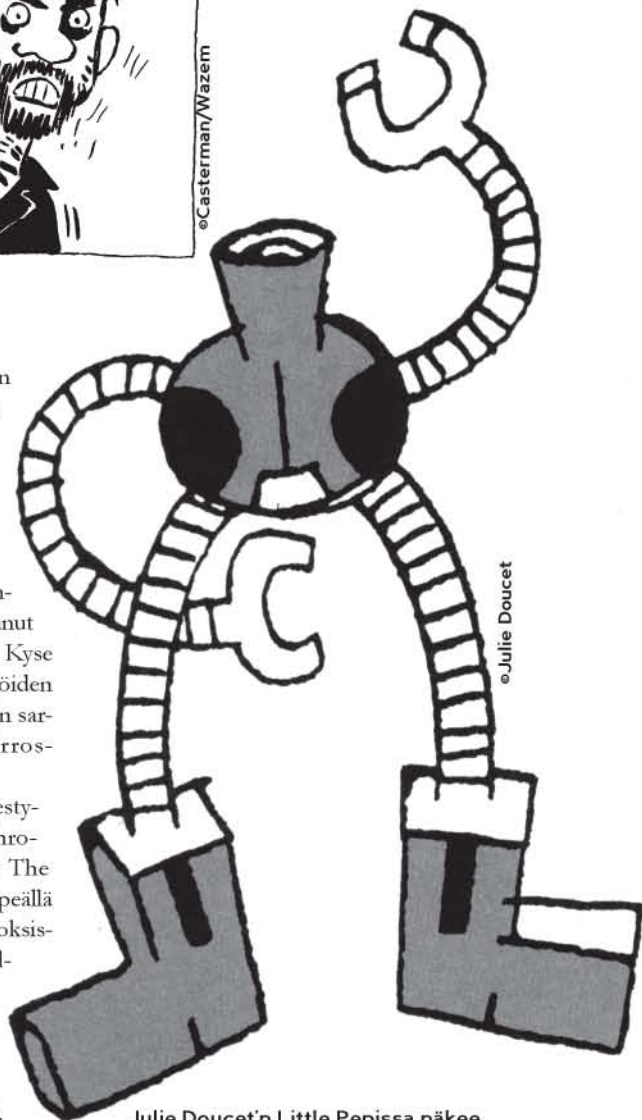
Wazemmalla kädellä piirrettyä Prattia.

ruumiinryöstö tuntuu luonteelta vain umpikaupallisten tai vuosikymmeniä sitten lumonsa menettäneiden sarjakuvien kuten Lucky Luken kohdalla.

Muun muassa Sethiä ja Adrian Tominea julkaiseva kanadalainen Drawn & Quarterly hakee toimintaan uusia tuulia. Kustantamo on alkanut julkaista Petits livres -nimistä sarjaa. Kyse on nimen mukaisesti sarjakuvantekijöiden pikkukirjoista, jotka eivät ole niinkään sarjakuvaa kuin vapaamuotoisia piirrokskokoelmia.

Tähän mennessä sarjassa ovat ilmestyneet ainakin Peter Thompsonin Chronicles of Lucky Ello, Marc Bellin The Stacks ja Julie Doucet'n Little Pep. Kepeällä kädellä tehdyistä piirroksista ja luonnoksista puheen ollen, kustantamo aikoo julkaista kesäkuussa Gary Panterin luonnoskirjan nimellä Satiroplastic.

Brenda Starr -sanomalehtisarjakuvan luoja Dale Messick kuoli 5. huhtikuuta, 98 vuoden kunnoitettavassa iässä. Sanomalehtitoimittajasta kertova sarjakuva sai alkunsa vuonna 1940. Sarja ilmestyi suosituimmillaan yli 250 lehdessä, Suomessakin muutamissa lehdissä. Nykyään sarjaa tekevät Mary Schmich ja June

Julie Doucet'n Little Pepissa näkee melkoista irrottelua.

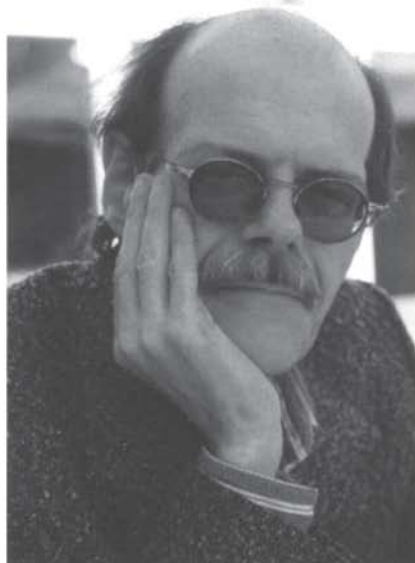
Brigman.

Messick oli eräs tunnetuimmista naispiirtäjistä aikana, jolloin ala oli vielä selvästi miesvaltaisempi kuin nykyään.

Brenda Starr seikkailee reporterimaailmassa.

Daniel Branca.

Ankka-piirtäjä Daniel Branca kuoli 28. tammikuuta sydänkohtaukseen. Argentiinalainen Branca (s. 1951) pyrki lukemattomia Disney-tarinoita vuodesta 1977 lähtien. Mainospiirtäjänä uransa aloittanut Branca oli yksi monista Barksin oppilapsista, jotka eivät yltäneet esikuvansa rinnalle. Piirtäjänä hän oli silti ilmeikäs ja tasalaatuinen, jossa määrin persoonallinenkin.

Toinen Ankka-piirtäjä italialainen pitkän linjan mestari Romano Scarpa kuoli 23.4.2005 77-vuotiaana. Scarpa muistetaan parhaana taskukirjasarjojen tekijänä. Ennen Disney-uraa vuosina 1945-53 hänellä oli pieni piirrosfilmistudio, jossa valmistui mainoksia ja lyhytfilmejä. Topolinon piirtäjänä hän aloitti 1954. Ura jatkui aivan viime päiviin asti. Vuonna 1990 Scarpalle myönnettiin Luccan sarjakuvafestivaaleilla Yellow Kid -palkinto elämäntyöstään sarjakuvien parissa. Mittavan sarjakuvatuotannon ohella Scarpa teki jatkuvasti myös paljon animaatioita. Viimeiset vuotensa hän asui Espanjassa.

OIKAISU

Sarjainfon 4/04 Hellboy-arvosteluun oli pujahtanut väärä suomentaja. Kääntäjä oli Antti Poussa.

Romano Scarpa.

**ANKKALINNAN
PAMAUS**

Kirjallisuus-teema

- Guido Martina
- Mikki ja Hessu helvetissä
- Barksin kirjalliset lainat

Vain 3e

www.perunamaa.net/ankistit

